

UPRZEJMIE INFORMUJĘ

O DEZINFORMACJI, REKLAMACH
I MEDIACH

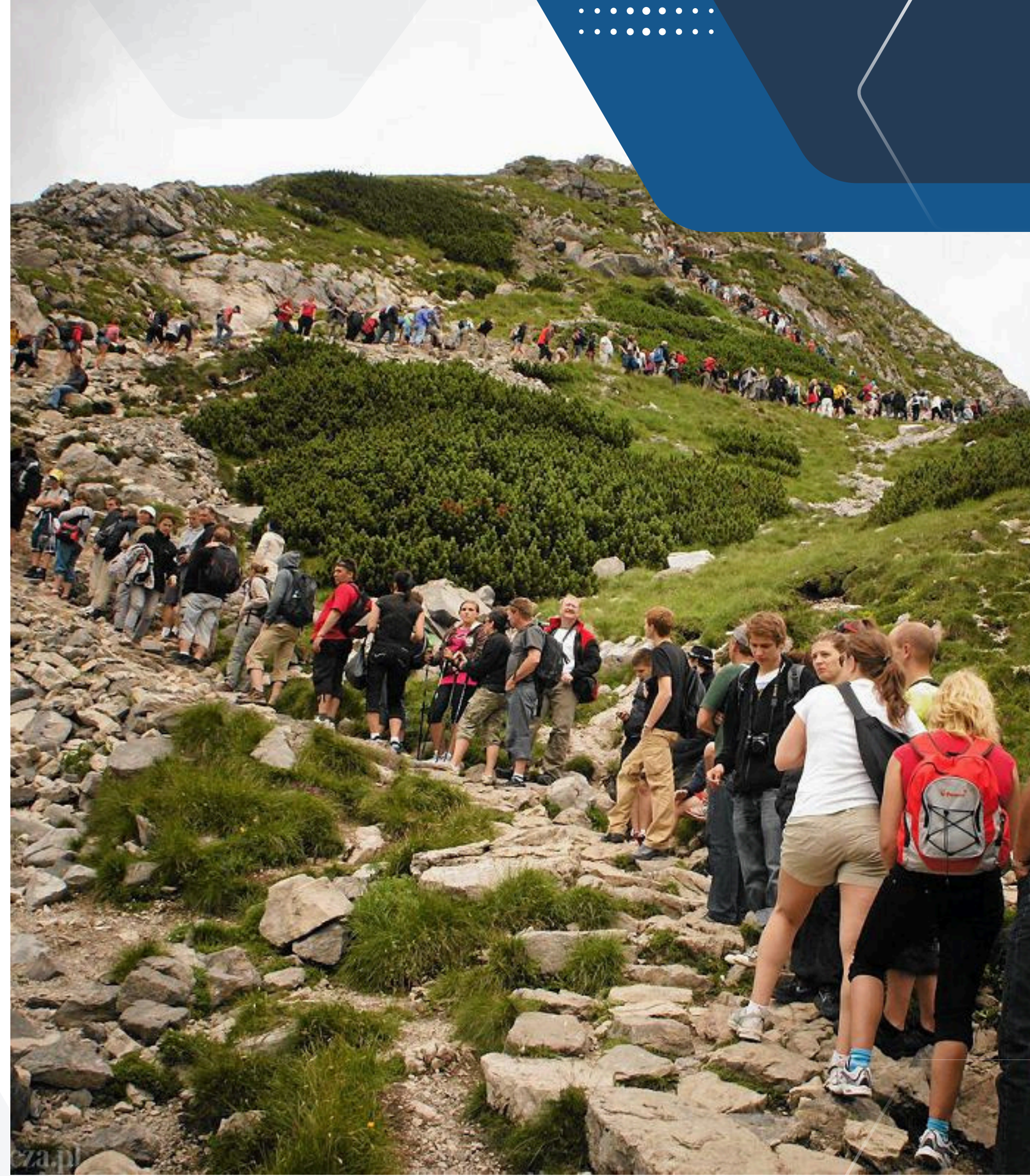

Za chwilę zostanie wyświetlony materiał.
Czy to dezinformacja?
Jeśli tak – jaki rodzaj?

QUIZ

Tłumy protestują przeciwko nowym podręcznikom.

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

W polskich górach odkryto plemię ludzi, którzy nigdy nie używali telefonów komórkowych.

sprawdź!

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

Nie uwierzysz, jak reklamy
wpływają na młodych – spójrz na
szokujące wyniki w Norwegii!

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

To jedzenie uratuje twoje życie
w 24 godziny!

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

U młodzieży oglądającej reklamy alkoholu występuje o 50% wyższe ryzyko rozpoczęcia picia przed 18 r.ż.

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

Profesor Nowak z Instytutu
Kosmicznego potwierdza:
TEN SYROP ODMŁADZA O 20 LAT

Internet i profilaktyka uzależnień

Odpowiedzi, podpowiedzi i wyjaśnienia

QUIZ

Tłumy protestują przeciwko nowym podręcznikom.

Fałszywy kontekst: zdjęcie jest prawdziwe (kolejka na Giewont), ale opis wprowadza w błąd, sugerując, że wydarzenie przedstawia protest przeciwko podręcznikom, co nie ma związku z rzeczywistością.

QUIZ

W polskich górach odkryto plemię ludzi, którzy nigdy nie używali telefonów komórkowych.

sprawdź!

Fałsz – twierdzenie o „plemieniu ludzi, którzy nigdy nie używali telefonów komórkowych”, jest całkowicie nieprawdziwe i zmyślone, bez żadnego oparcia w faktach.
Clickbait – zachęta do kliknięcia.

QUIZ

Nie uwierzysz, jak reklamy wpływają na młodych – spójrz na szokujące wyniki w Norwegii!

Clickbait – nagłówek jest sensacyjny i ma zachęcać do kliknięcia („Nie uwierzysz”, „szokujące wyniki”) Ale... **informacja jest prawdziwa**, sformułowana na podstawie raportu WHO.

QUIZ

To jedzenie uratuje twoje życie
w 24 godziny!

Clickbait – nagłówek wyolbrzymia skutki („uratować życie w 24 godziny!”), żeby przyciągnąć uwagę i kliknięcie.

Manipulacja sensacyjna – rzeczywisty efekt jedzenia jabłek jest przedstawiony w sposób przesadny i niezgodny z prawdą naukową.

QUIZ

U młodzieży oglądającej reklamy alkoholu występuje o 50% wyższe ryzyko rozpoczęcia picia przed 18 r.ż.

Informacja prawdziwa – to wyniki badań.
Treść jest przedstawiona bez manipulacji.

Internet i profilaktyka uzależnień

QUIZ

Profesor Nowak z Instytutu Kosmicznego potwierdza:
TEN SYROP ODMŁADZA O 20 LAT

Fałszywa autorytatywna rekomendacja – nieistniejący „profesor” (zdjęcie wygenerowane przez AI na stronie This Person Doesn't Exist) i fikcyjna instytucja („Instytut Kosmiczny”), żeby nadać rzekomej opinii wiarygodność. Produkt reklamowany jest w sposób **przesadny** i **nieprawdziwy** („odmładza o 20 lat”).

JAK RADZIMY SOBIE Z DEZINFORMACJĄ?

Badanie Digital Poland,
zrealizowane przez GfK Polonia,
przeprowadzone metodą CAWI
w dniach 1–6 października 2021 r.
na reprezentatywnej próbie
Polaków liczącej 1000 osób
w wieku 18+. Stowarzyszenie
Demagog jest współtwórcą
kwestionariusza ankiety.

Internet i profilaktyka uzależnień

ired Facebook to stop
about users' privacy an
hensive privacy progra
was charged with shar
program every two year

Under the agreement
\$16,000 (adjusted for in
not just that Facebook
company, should have
better. The F.T.C. has it

Three years later, Fa
test app to harvest dat
data that was fed to a
bridge Analytica, in o
profiles of American v

On its own, what ha
Cambridge Analytica
illegal under America
violate the consent de

The Federal Trade
for this state of affair
Silicon Valley allowed
when the F.T.C. did st
vacy, its resources w
to tech giants. The b
digital privacy divisi
er than the office of t
this is an agency exp
at half a trillion dolla

On the same day t
settlement and \$5 b
pany disclosed that
investigation by the
Department as well
antitrust for the tec
evolve before robu

Obecnie terminy „fake news”
i „dezinformacja” są znane 8 na 10
Polakom (86%).

Z kolei 82% badanych napotkało na
nieprawdziwe informacje.

(...) co drugi badany (52%)
zdecydowanie zgadza się
z przynajmniej jedną błędną
informacją dotyczącą energetyki
i klimatu.

44% respondentów zgodziło się z co najmniej jednym nieprawdziwym stwierdzeniem (z zakresu zdrowia).

**Badanym przedstawiono pogląd,
zgodnie z którym producenci ukrywali
informacje o szkodliwych
składnikach/dodatkach do żywności.
W informację tę uwierzyło aż 63%
ankietowanych.**

Zjawisko dezinformacji politycznej
dotyczy 22% Polaków.

SŁOWNICZEK POJĘĆ KLUCZOWYCH

Deinformacja przybiera różne formy – od klasycznych fake newsów po nowoczesne deepfake'i.

Wspólnym celem jest wpływanie na emocje, opinie i decyzje odbiorców, często poprzez mieszanie prawdy z fałszem.

Internet i profilaktyka uzależnień

JAKA JEST INTENCJA?

Dezinformacja (disinformation)

To celowe tworzenie i rozpowszechnianie fałszywych treści, by wprowadzić błąd.

Misinformacja (błędna informacja)

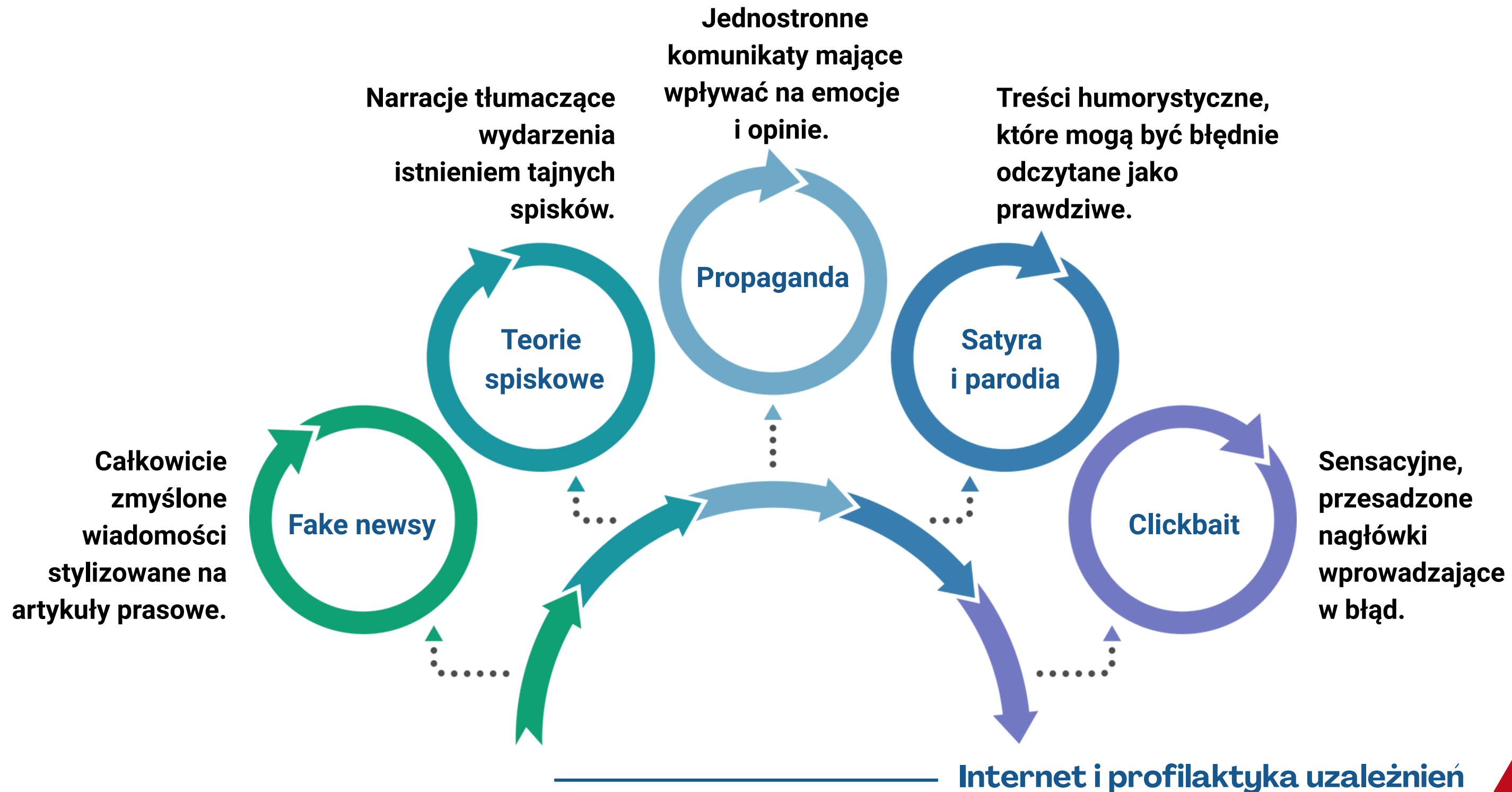
Niezamierzone rozpowszechnianie nieprawdziwych treści (np. ktoś podaje dalej fake newsa, nie wiedząc, że to fałsz).

Malinformation (szkodliwa informacja)

Podawanie prawdziwych informacji wyrwanych z kontekstu (np. wyciek prywatnych danych, manipulacja fragmentem nagrania).

JAKA JEST FORMA?

JAKIE SĄ TECHNIKI MANIPULACJI?

Deepfake

Fałszywe obrazy, nagrania wideo lub audio wygenerowane sztucznie (np. podłożony głos polityka).

Manipulacja kontekstem

Używanie prawdziwych zdjęć, filmów czy cytatów w innym, nieprawdziwym kontekście.

Przeróbki graficzne

Zmienianie zdjęć, infografik czy dokumentów.

Fałszywe autorytety

Powoływanie się na nieistniejące źródła, ekspertów czy instytucje.

Cherry-picking

Wybiórcze przedstawianie faktów, aby poprzeć z góry założoną tezę.